

KOVAL Olena – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: ostapchuk@vsau.vin.ua, <https://orcid.org/0000-0003-4192-4456>).

LYSHAK Oleksandr – Postgraduate Student of the Second Year of Study of the Department of Accounting and Taxation, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: sasha.lyshak@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0002-8434-0792>).

Надходження статті 23.09.2025.

Прийнято 26.10.2025.

Опубліковано 25.12.2025.

УДК 352.071

DOI: 10.37128/2411-4413-2025-4-8

**РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ
У СТВОРЕННІ
БЕЗПЕЧНОГО
СЕРЕДОВИЩА
АГРАРНОГО
БІЗНЕСУ В
УМОВАХ ESG-
ІНТЕГРАЦІЇ**

ВДОВЕНКО Л.О.,
*доктор економічних наук, професор,
завідувачка кафедри
фінансів, банківської справи та страхування*

ГЕРАСИМЧУК В.Г.,
*доктор філософії з економіки, старший викладач
кафедри фінансів, банківської справи
та страхування,
Вінницький національний аграрний університет
(м. Вінниця)*

ЧЕРНЕНКО О.С.,
*кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник,
Національний науковий центр «Інститут
аграрної економіки»
(м. Київ)*

Стаття розкриває роль інвестицій у створенні безпечного середовища аграрного бізнесу. Обґрунтовано важливість інвестицій у розвиток сільськогосподарського виробництва. Зроблено висновки, що формування інвестиційного середовища аграрного бізнесу визначається можливостями залучення фінансових ресурсів, зокрема інвестицій, ефективним їх використанням, що зумовлює забезпечення позитивних фінансових результатів як основи подальшого розвитку підприємств. Наголошено на необхідності формування сприятливого інвестиційного середовища з використанням переваги ESG-інтеграції.

Здійснено аналіз обсягів капітальних інвестицій і прямих іноземних інвестицій в економіку України й аграрний сектор зокрема за 2019–2024 рр. Зроблено висновки щодо

стійкої тенденції підвищення інвестиційної активності й ефективності діяльності бізнесу загалом в Україні, так і за регіонами, незважаючи на періодичність коливань їхніх обсягів на основі викликів економічного середовища. Динаміка прямих іноземних інвестицій протягом аналізованого періоду характеризувалась нестабільністю, на що мали вплив як глобальні економічні тенденції, так і внутрішні політичні виклики. Встановлено, що інвестиційний клімат в Україні є досить чутливим до зовнішніх і внутрішніх чинників, що зумовлює потребу в ефективнішому управлінні інвестиційними процесами в період нестабільності й невизначеності.

Активізація інвестицій стає важливим ресурсом для розвитку сільських територій, де наявний значний, але часто не повністю використаний потенціал аграрного сектору економіки. Інвестиції в сільське господарство розглядаються не лише як засіб оновлення виробничих потужностей та впровадження передових інноваційних технологій, але і як джерело формування сприятливого інвестиційного середовища для розвитку суміжних галузей економічної діяльності.

Ключові слова: інвестиційне середовище, інвестиційний клімат, сільські території, аграрний сектор економіки, інвестиції, економічний потенціал розвитку, прямі іноземні інвестиції, безпека, безпечне середовище аграрного бізнесу, ESG-інтеграція.

Табл.: 2. Рис.: 3. Літ.: 20.

THE ROLE OF INVESTMENTS IN CREATING A SAFE ENVIRONMENT FOR AGRICULTURAL BUSINESS IN THE CONDITIONS OF ESG INTEGRATION

VDOVENKO Larysa,
Doctor of Economics Science, Professor,
Head of the Department of Finance, Banking and Insurance

HERASYMCHUK Vasyl,
Doctor of Philosophy in Economics, Senior Lecturer of
the Department of Finance, Banking and Insurance,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia)

CHERNENKO Olha,
Candidate of Economic Sciences, Senior Researcher,
National Scientific Center «Institute of Agrarian Economics»
(Kyiv)

The article reveals the role of investments in creating a safe environment for agricultural business. The importance of investments in the development of agricultural production is substantiated. It was concluded that a safe environment for the functioning of agrarian business is determined by the ability to attract financial resources, in particular investments, as well as their effective use, which ensures positive financial results and creates a basis for further development. The need to create a favorable investment environment when attracting the investments, using the benefits of ESG integration, was emphasized.

An analysis of the volume of capital investments and foreign direct investments in the economy of Ukraine and the agricultural sector, in particular, for 2019-2024 was carried out. Conclusions were drawn regarding the steady trend of increasing investment activity and business efficiency both in Ukraine as a whole and by region, despite the rapid increase in investment volumes based on the challenges of the economic environment of agrarian business. The dynamics

of foreign direct investment in the extended analyzed period was characterized by instability, which was influenced by both global economic trends and domestic political challenges. It is concluded that the investment climate in Ukraine is quite sensitive to external and internal factors and necessitates the need for more effective management of investment processes during the periods of instability and uncertainty.

The investment becomes an accumulated resource for the development of rural areas, where there is significant, but often not fully utilized, potential of the agricultural sector. Investments in agriculture are considered not only as the means of updating production capacities and introducing advanced innovative technologies, but also as the source of creating a favorable investment environment for the development of related areas of economic activity.

Key words: investment environment, investment climate, rural areas, agricultural sector of the economy, investments, economic development potential, foreign direct investment, security, safe environment of agribusiness, ESG integration.

Table: 2. Fig.: 3. Ref.: 20.

Постановка проблеми. У сучасних умовах сьогодення неможливо уявити діяльність суб'єктів економічної діяльності без інвестицій, які є потужним інструментом розвитку.

Виробництво не може розвиватися, якщо в державі не зростають обсяги інвестицій. За активної інвестиційної діяльності відбувається економічне піднесення. Розміри й структура інвестицій, темпи їхнього здійснення є визначальними в процесах технічного й технологічного оновлення, що забезпечує технологічну безпеку держави, а також стратегічний успіх розвитку економіки загалом [1, с. 38].

Одним зі стримувальних чинників розвитку аграрного бізнесу в Україні є низька інвестиційна привабливість галузі через її специфічні особливості й скорочення обсягів інвестицій, що перешкоджає впровадженню інновацій у процес сільськогосподарського виробництва, розбудову інфраструктури й підтримки підприємництва як основи зайнятості сільських мешканців, а також стримує міграційні процеси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню питань, пов'язаних із залученням інвестицій у сільське господарство й сільськогосподарське виробництво приділяє увагу низка вчених: І. Кириленко [11]; О. Томілін, А. Рудич, В. Грідін [12], І. Вініченко, К. Дідур, Т. Добродзій [7]; В. Федоренко [1] й інші. Їхні наукові доробки розкривають різні аспекти взаємозв'язку між інвестиціями в сільське господарство й рівнем продовольчої безпеки. Проблеми інвестування розвитку аграрного бізнесу на сільських територіях розглядають у своїх працях: І. Гончарук [2], О. Попова [3], А. Сахно [4], І. Томашук [2] й інші вчені.

Попри значну кількість розвідок, ця тематика набуває особливої гостроти у контексті створення безпечного середовища аграрного бізнесу в умовах воєнного часу й післявоєнного відновлення сільської економіки України.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження – виявити проблеми розвитку аграрного бізнесу в Україні в умовах нестабільного середовища й запропонувати їхнє розв'язання через посилення державної підтримки, а також через активізацію залучення інвестицій у сільську економіку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сталий розвиток сільських територій України в умовах воєнної економіки й наявних викликів

економічного середовища залежить від їхнього економічного потенціалу й спроможності залучати інвестиції для подальшого розвитку. Інвестиції дають змогу вирішувати пріоритетні завдання, зокрема адаптації до умов воєнного стану, прискорення диверсифікації сільської економіки й ефективного функціонування бізнесу у сільській місцевості.

Інвестиції, як цілеспрямоване вкладення різних видів ресурсів у об'єкти підприємницької та іншої діяльності, мають особливе значення для сільськогосподарської галузі. Вони сприяють зміцненню продовольчої безпеки країни через нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, розширення експортних можливостей, створення нових робочих місць і підвищення ефективності аграрного сектору економіки загалом.

У макроекономічному вимірі активізація інвестиційної діяльності є важливим чинником формування довгострокового економічного зростання економіки держави. Збільшення обсягів інвестицій прямо впливає на зростання валового внутрішнього продукту, забезпечуючи розвиток економіки на перспективу.

Під інвестиційним кліматом розуміють сукупність соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних і соціокультурних умов, які визначають привабливість і доцільність вкладення інвестицій у певний об'єкт, а також впливають на рівень інвестиційної активності.

Аграрний сектор економіки має низку особливостей, що формують специфіку механізмів створення та використання фінансових ресурсів. Ці особливості зумовлюють підвищену невизначеність економічної ситуації в сільському господарстві, особливо в умовах сучасних викликів, водночас підкреслюючи його конкурентні переваги на світових ринках. За таких умов інвестиції відіграють ключову роль у розвитку аграрної галузі, яка є фундаментом сталого розвитку сільських територій України.

Водночас створюється сприятливе інноваційне середовище, яке стимулює появу нових напрямів діяльності, розширює потенціал аграрного сектора України й забезпечує основу для стабільного економічного зростання в довгостроковій перспективі [5, с. 38].

Інвестиції визнано важливим фактором формування, нарощування та якісних змін виробничого потенціалу [6, с. 68].

Про важливість інвестицій для забезпечення ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств йдеться у багатьох дослідників. Так, І. Вініченко й інші стверджують, що «саме інвестиції є тим дієвим засобом, здатним допомогти підприємствам залишатись стабільними та досягати стійких економічних результатів. Проте, у зв'язку з агресією російської федерації спостерігається стійка тенденція до критичної нестачі інвестиційних ресурсів в Україні» [7, с. 50]. К. Дідур [8] підкреслює, що «інвестиції в сільське господарство сприяють створенню більш стійкої, продуктивної та конкурентоспроможної системи виробництва, що є важливим елементом глобальних харчових ланцюгів, створенню робочих місць та підвищення рівня життя населення».

О. Попова й інші [3] під інвестиційною діяльністю розуміють «один зі способів залучення або формування ресурсів задля забезпечення передумов

ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств».

Якісне інституційне середовище є ключовим чинником активізації інвестиційної діяльності й необхідною умовою економічного зростання. Автор відзначає, що «інвестиції є важливим чинником ефективного функціонування та розвитку національного аграрного сектору економіки виступає створення умов для розширення інвестиційних можливостей, формування потужного інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств, насамперед малого та середнього агробізнесу» [6, с. 76].

Про важливість інвестицій для розвитку аграрного сектору економіки в умовах сучасних викликів йдеться у статті А. Сахна, О. Заремби [4], які наголошують, що «вкладення у модернізацію техніки, інфраструктурний розвиток, збереження якості ґрунтів і застосування інноваційних технологій сприяють зростанню врожайності, підвищенню якості продукції та зниженню витрат на її виробництво».

Водночас несприятливий інвестиційний клімат в аграрному секторі економіки вимагає змін державної політики в інвестиційній сфері. Так, О. Попова й інші [3] стверджують, що «інвестиційна діяльність в Україні протягом останніх років забезпечується в основному за рахунок власних коштів підприємств й організацій (освоєно в середньому 65% їхнього обсягу). Сектор кредитних послуг, як і іноземні інвестори, не виявляють великої зацікавленості до інвестиційних проєктів у сільськогосподарське виробництво (на рівні 11,0% і 5,0% від їхнього загального обсягу відповідно) через несприятливий інвестиційний клімат. Держава, як правило, здійснює інвестування на незначному рівні (5,0% у 2022 р.), а також не створила відповідної регулятивної підтримки й не сформувала відповідний інвестиційний клімат для залучення інвестицій. Це ще раз дає нам підстави говорити про те, що лише чітке визначення пріоритетних напрямів і форм адаптації державної політики щодо інвестиційної діяльності в умовах воєнного часу дасть змогу кількісно та якісно розв'язати питання активізації потоків інвестування, мобілізації людських, фінансових і матеріальних ресурсів для забезпечення в подальшому продовольчої безпеки не лише України, а й світу. Сьогодні за рахунок інвестиційних ресурсів розв'язуються питання забезпечення безперервності виробництва, фінансового оздоровлення підприємства, технічного переоснащення, що у майбутньому вплине на розвиток суміжних галузей за умови інвестування в сільське господарство, зокрема в переробну промисловість [3].

Інвестиційна діяльність – один зі способів залучення або формування ресурсів задля забезпечення передумов ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств. Через агресію російської федерації, в Україні спостерігається стала тенденція до критичної нестачі інвестиційних ресурсів. Слабкий рівень розвитку інвестиційної та фінансово-кредитної системи негативно позначився на використанні наявних виробничих ресурсів, якості й конкурентоспроможності продукції, технічному й технологічному переозброєнні галузі тощо. Низький рівень розвитку інвестиційної та фінансово-кредитної системи негативно позначається на використанні наявних виробничих ресурсів, якості й конкурентоспроможності продукції, технічному

й технологічному переозброєнні галузі, а також інших аспектах» [7, с. 50].

Отже, роль інвестицій у розвитку сільських територій полягає насамперед у формуванні умов для зростання потенціалу аграрного сектору економіки як ключового джерела доходів у сільській місцевості. Тому важливим завданням є створення сприятливих економічних передумов, що забезпечать стійкість і конкурентоспроможність підприємств сільського господарства. У цьому контексті пріоритетами мають стати активізація залучення інвестицій, розвиток фінансово-кредитної системи й підтримка інновацій в аграрному секторі економіки.

Сприяючи сталому розвитку й забезпечуючи стабільність прибутковості, сільське господарство стає не лише джерелом економічного зростання, але й важливою ланкою у системі забезпечення стійкості всієї економіки. Запровадження заходів, спрямованих на підтримку економічної міцності сільськогосподарських підприємств, потребує комплексного підходу з боку держави, бізнесу й наукових установ. Такий підхід дає змогу створити умови для високоефективного й сталого розвитку агропромислового комплексу України, сприяючи впровадженню інновацій, підвищенню конкурентоспроможності й забезпеченню стійкого економічного зростання [9, с. 6].

Задля стимулювання інноваційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах існує потреба у підтримці сприятливих організаційно-економічних умов функціонування інноваційної економіки, зокрема на державному рівні. Держава має взяти на себе відповідальність за забезпечення пільгового кредитування сільськогосподарських підприємств, які впроваджують у виробництво інноваційні розробки [2, с. 43].

Позитивні тенденції розвитку сільськогосподарської галузі до повномасштабного вторгнення росії змінилися тим, що саме ця галузь найбільше постраждала внаслідок воєнних дій та окупації територій.

Аграрії зіткнулися з руйнуванням інфраструктури, втратами виробничого потенціалу, порушенням ланцюгів постачання, міграцією населення та іншими викликами.

Упродовж першого року після повномасштабного вторгнення (лютий 2022 – лютий 2023 рр.) прямі збитки, завдані активам аграрного сектору, оцінювалися у 8,7 млрд дол. США, тоді як сукупні втрати галузі сягнули 40,2 млрд дол. США. Витрати на розмінування, а також збитки й втрати у сфері зрошення та водовідведення оцінюються у 380,5 млн дол. США й 282,5 млн дол. США відповідно. Станом на лютий 2023 року потреби у реконструкції систем зрошення становили 8,9 млрд дол. США. За оцінками експертів, загальні потреби у відновленні й реконструкції сільськогосподарського виробництва України у 2024–2033 рр. становитимуть 29,7 млрд дол. США, з яких 600 млн дол. США передбачено вже у 2023 році, насамперед для забезпечення негайного відновлення виробництва [10].

Сучасні умови засвідчують наявність значних загроз для здійснення сільськогосподарської діяльності в Україні, однак, зважаючи на пріоритетність аграрної галузі у гарантуванні продовольчої безпеки країни, інвестиції у цей сектор набувають особливої ваги. Ми розглядаємо інвестування в пріоритетну галузь не лише як засіб модернізації виробничих потужностей та впровадження передових інноваційних технологій, а і як чинник формування сприятливого

інвестиційного клімату для розвитку інших видів діяльності на сільських територіях.

Водночас нестабільність політичної та економічної ситуації, недосконалість законодавства й невизначеність, зумовлена воєнним станом, є ключовими чинниками, що формують несприятливий інвестиційний клімат у країні.

Створення сприятливого інвестиційного клімату передбачає впровадження ефективних реформ, які спростять ведення бізнесу й забезпечать рівноправні умови для всіх учасників ринку. Ключовим аспектом є співпраця між владою та бізнес-спільнотою для формування ефективного й привабливого інвестиційного середовища [11, с. 112].

Привабливість інвестиційного середовища сприятиме активізації залучення інвестицій в соціально-економічний розвиток.

За умов євроінтеграції та глобалізації вітчизняної економіки соціально-економічний розвиток України неможливий без достатнього фінансування капітальних інвестицій, насамперед у модернізацію виробництва високотехнологічних і конкурентних товарів із високою доданою вартістю і нарощування їхнього експорту, а також упровадження інноваційних й енергоощадних технологій [12, с. 65].

Упровадження екологічно чистих технологій у сільськогосподарське виробництво також потребує значних інвестицій. На державному рівні важливо стимулювати вирощування нішевих культур, застосування відновлюваних джерел енергії та скорочення викидів в атмосферу, що формує екологічний складник сталого розвитку.

Виробництво екологічно безпечної сільськогосподарської продукції є шляхом до підвищення ефективності й конкурентоспроможності аграрного сектору економіки на зовнішніх ринках. Тому інвестиції в дослідження і впровадження новітніх технологій є важливим чинником досягнення стратегічних цілей розвитку галузі.

Передумовою ефективної інвестиційної діяльності є аналіз й оцінка привабливості об'єктів інвестування задля визначення орієнтирів і пріоритетів для надходження інвестицій [13, с. 89].

Оскільки основою розвитку сільських територій є сільськогосподарська діяльність суб'єктів аграрного бізнесу, зупинімося на можливостях залучення інвестицій у процес виробництва, від яких залежить нарощування обсягів продукції сільського господарства й продовольча безпека країни загалом.

Залучення інвестицій у сільськогосподарську галузь сприятиме збільшенню обсягів виробництва, модернізації інфраструктури виробництва, забезпеченню зайнятості сільського населення.

Загальний обсяг капітальних інвестицій в сільське, лісове й рибне господарство в Україні у 2019 році становив 623978,9 млн грн, із яких на Вінницьку область припадало 15724,9 млн грн, або 2,52% від загальної суми. За 2019–2024 рр. загальна сума капітальних інвестицій в Україні зросла до 743016,3 млн грн у 2024 р. проти 623978,9 млн грн у 2019 р., тобто у 1,2 раза. Аналогічна ситуація у Вінницькій області – спостерігається зростання капітальних інвестицій з 15724,9 млн грн у 2019 р. до 23692,8 млн грн у 2024 р., або у 1,5 раза [14; 15] (табл. 1; рис. 1).

Динаміка капітальних інвестицій в сільське, лісове та рибне господарство України й Вінницької області у 2019-2024 рр.*

Показники	2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.		2023 р.		2024 р.		2024 р. до 2019 р., +/-	
	Україна, млн грн	Вінницька область млн грн	Україна, млн грн	Вінницька область млн грн	Україна, млн грн	Вінницька область млн грн	Україна, млн грн	Вінницька область млн грн	Україна, млн грн	Вінницька область млн грн	Україна, млн грн	Вінницька область млн грн	Україна, млн грн	Вінницька область млн грн
Усього, млн грн	623978,9	15724,9	508217	13601,5	673899,3	16922,1	409660,0	14122,1	627280,7	19212,5	743016,3	23692,8	119037,4	7967,9
з них: сільське, лісове та рибне господарство, млн грн	58555,4	3982,6	50189,4	2986,1	69950,3	4344,0	51439,5	4510,1	в.д.	в.д.	53442,0	4289,0**	-5113,4	306,4
Частка капітальних інвестицій у сільське господарство, мисливство, лісове господарство, % до загальної суми	9,3	25,2	10,4	21,9	10,1	25,9	12,8	32,0	в.д.	в.д.	7,2	18,1	-2,1	-7,1

* у фактичних цінах 2022 р.

**[15]

в.д. – відсутні дані

Джерело: сформовано автором на основі [14; 15]

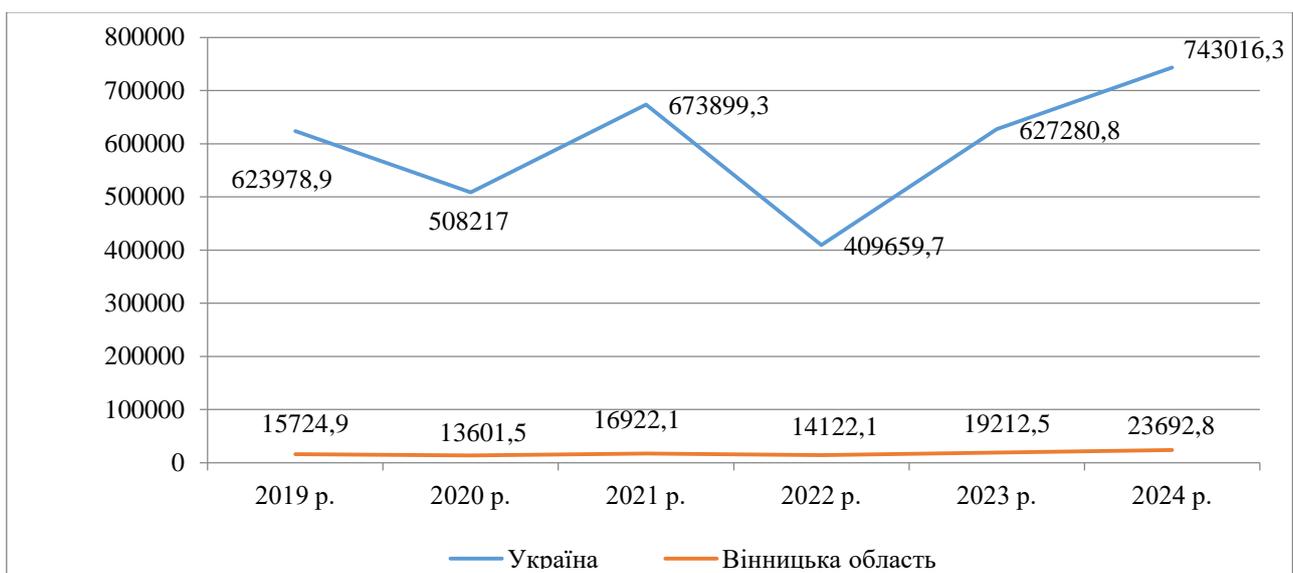

Рис. 1. Динаміка обсягів капітальних інвестицій в Україні й у Вінницькій області, 2019–2024 рр., млн грн

Джерело: побудовано авторами на основі [14]

Оцінюючи обсяги капітальних інвестицій у сільське, лісове й рибне господарство в Україні можемо зауважити їхнє скорочення з 58555,4 млн грн у 2019 році до 53442,0 млн грн у 2024 році, або у 1,1 раза. Водночас у Вінницькій області, навпаки, спостерігалось зростання капітальних інвестицій у цей сектор – із 3982,6 млн грн у 2019 році до 4289,0 млн грн у 2024 році, або у 1,1 раза.

Вважаємо, що аграрний сектор економіки України має потенціал для подальшого зростання, і залишатиметься бути ключовим щодо залучення інвестицій і в повоєнний період. Це може сприяти загальному економічному розвитку країни та створенню робочих місць у сільській місцевості, де аграрний сектор економіки залишиться ключовим у розвитку сільських територій.

Динамічне зростання обсягів капітальних інвестицій в сільське, лісове та рибне господарство Вінницької області спостерігаємо у 2020–2022 рр. (рис. 2).

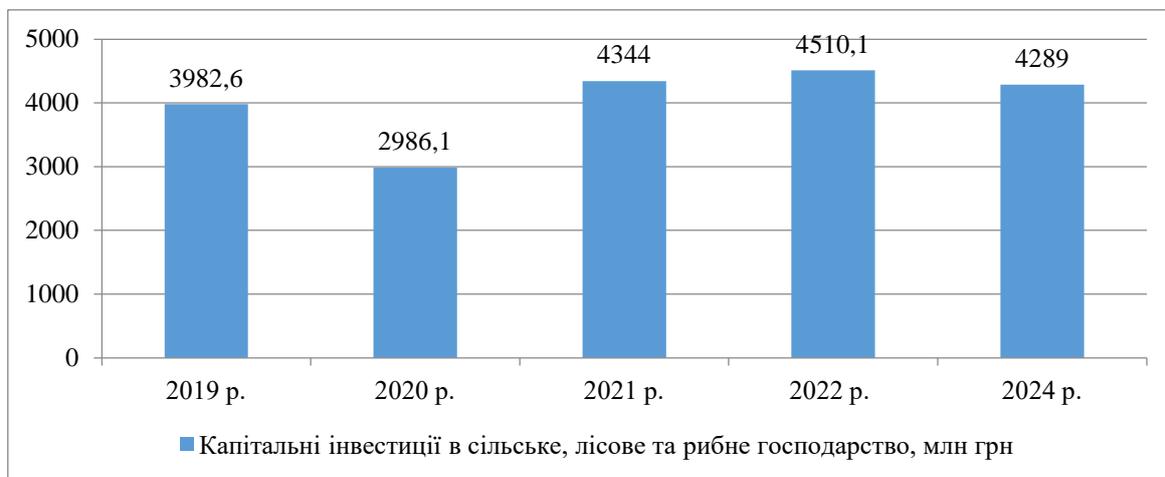

Рис. 2. Обсяг капітальних інвестицій у сільське, лісове та рибне господарство Вінницької області у 2019–2024 рр., млн грн

Джерело: побудовано авторами за даними [14]

Щодо частки капітальних інвестицій, спрямованих на сільське, лісове й рибне господарство, то тенденції такі: по Україні частка капітальних інвестицій за аналізований період коливалася у межах від 11,2% до 7,2% від загальної суми; у Вінницькій області вона була значно вищою проти середнього значення по Україні, досягнувши найвищого рівня 32% у 2022 році, а найнижчий її рівень – 18,1% – був у 2024 році.

Отже, загальні тенденції щодо обсягів капітальних інвестицій демонструють їхнє скорочення як загалом в Україні, так і у Вінницькій області, зниження їхньої частки на сільське, лісове й рибне господарство в загальній сумі у 2024 році порівняно з 2019 р.

Аналізуючи темпи приросту капітальних інвестицій упродовж 2019–2024 рр., дійшли висновку, що загалом в Україні середнє значення темпів приросту становить 109%, у Вінницькій області – 110%, що є позитивною динамікою і свідчить про пріоритетність державної політики підтримки галузі у цей складний час воєнної економіки.

Поліпшення безпеки середовища аграрного бізнесу визначає не лише залучення інвестицій, а й ефективне управління ними, зокрема оцінювання

впливу інвестицій на основні показники сільськогосподарської діяльності.

Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку країни позитивно впливає на економічне зростання. Інвестиційна діяльність в Україні здійснюється і в умовах воєнного стану, а наявність іноземних інвестицій характеризує підтримку країни, однак рішення інвестувати може спричинити для інвестора ризик втрати капіталу.

Іноземні інвестиції в Україну є не тільки важливим чинником розвитку національної економіки, а й вагомим показником умов активізації підприємницької діяльності в країні. Проблема іноземного інвестування набуває особливої гостроти в час, коли не тільки економіка, але й суспільство загалом перебуває в умовах нестабільності й невизначеності економічного середовища.

Аналіз обсягів прямих іноземних інвестицій в Україну свідчить про їхню мінливість: то зростає, то спадає, що свідчить про несистемність їхнього впливу на розвиток сільськогосподарської галузі (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну й Вінницьку область у 2019–2024 рр., млн дол. США

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. до 2019 р., +/-
Прямі інвестиції в Україну млн дол. США	4909,1	-868	7320	1152	4247	3329	-1580,1
Прямі інвестиції у Вінницьку область, млн дол. США	35,1	384,1	536,7	380,9	409,5	417,2	382,1
Темпи приросту, % до попереднього року	54,50	1094,3	139,7	70,9	107,5	101,9	47,4 в.п.
Частка прямих інвестицій у Вінницьку область в загальному обсязі прямих інвестицій в Україну, %	0,71	-44	7,4	33	9,6	12,5	11,79 в.п.

Джерело: сформовано автором на основі [16; 17]

2020 рік став переломним, адже замість очікуваного зростання, обсяг прямих інвестицій у сільське, лісове й рибне господарство в Україні різко зменшився до від'ємного значення – 868 млн дол. США. Такий різкий спад був наслідком глобальної економічної кризи, спричиненої пандемією COVID-19, яка негативно вплинула на світову економіку й, відповідно, на інвестиційну активність в Україні.

Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну у 2021 році зріс до рівня 7320 млн грн, що засвідчило поліпшення інвестиційного клімату в Україні після кризи. Чергове скорочення у 2022 році обсягу прямих іноземних інвестицій (у 6,4 раза) до рівня 1152 млн грн було зумовлено новими викликами, які постали перед Україною внаслідок повномасштабного вторгнення. Воєнні дії та нестабільна політична ситуація погіршили економічні процеси й інвестиційну привабливість країни. У 2024 році обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну становив 3329 млн грн, що менше у 1,3 раза порівняно з 2023 р. або у 2,2 раза проти 2021 р.

Якщо в Україні загальний обсяг прямих інвестицій зазнає значних коливань, то Вінницька область демонструє поступове зростання, окрім 2022 р. Загалом обсяг прямих іноземних інвестицій у Вінницьку область мав тенденцію до зростання впродовж 2019–2021 рр., де їхні обсяги зросли у 15,3 раза (з

35,1 млн грн до 536,7 млн грн). Повномасштабне вторгнення вплинуло на обсяги прямих іноземних інвестицій у 2022 році, у цей період вони скоротились до рівня 380,9 млн грн або у 1,4 раза порівняно з 2021 роком і ще одна хвиля зростання спостерігається у 2022–2023 рр. – із 380,9 млн дол. США до 417,2 млн дол. США або у 1,1 раза. Тобто частка прямих іноземних інвестицій у Вінницькій області в загальному обсязі прямих іноземних інвестицій в Україну зростає з 0,71% у 2019 р. до 12,5% у 2024 р. Найвищою ця частка була у 2022 році на рівні 33,0%.

До повномасштабного вторгнення росії (упродовж 2020–2022 рр.), найбільш привабливими для іноземних інвесторів у Вінницькій області були промислові підприємства, на яких зосереджено левову частку загального обсягу прямих інвестицій у Вінницьку область, зокрема у переробну й добувну промисловість й розроблення кар'єрів. Починаючи з 2023 року найбільш привабливими для іноземних інвесторів, окрім промислових підприємств (переробної та добувної промисловості й розроблення кар'єрів), стали також підприємства сільського, лісового й рибного господарства. На них спрямовано 88,7 млн дол. США (21,67%) загального обсягу прямих інвестицій в область.

Аналогічно у 2024 році найбільш привабливими для іноземних інвесторів залишаються промислові підприємства, на яких акумульовано 214,6 млн дол. США (51,43% загального обсягу прямих інвестицій в область), а також підприємства сільського, лісового й рибного господарства, на яких зосереджено 100,4 млн дол. США (24,1% загального обсягу прямих інвестицій в область). Тобто, порівняно з 2023 роком, частка вкладень у підприємства сільського, лісового й рибного господарства зростає [16].

Результативні показники діяльності сільськогосподарської галузі також відображають певні тенденції. Зменшення кількості підприємств в Україні (з 75450 одиниць у 2019 р. до 532810 одиниць у 2022 р.) і Вінницькій області (з 4406 одиниць у 2019 р. до 4219 одиниць у 2023 р.) супроводжує значне зростання валової продукції сільського господарства (в Україні – у 1,27 раза, у Вінницькій області – у 1,5 раза). Це засвідчує про підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств (рис. 3).

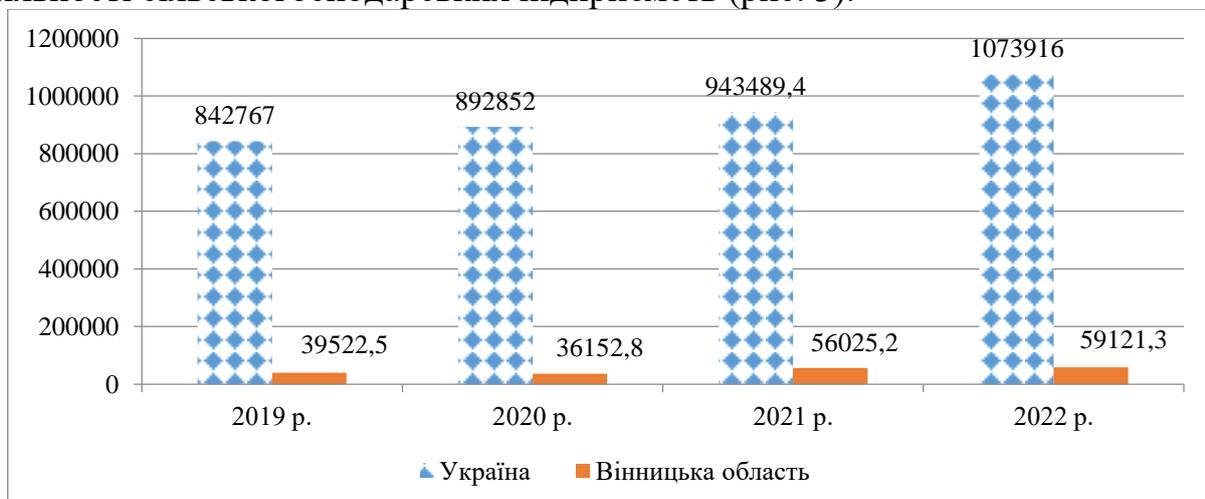

Рис. 3. Динаміка обсягів валової продукції сільського господарства в Україні й у Вінницькій області, 2019–2022рр., млн грн

Джерело: побудовано авторами за даними [17]

Рівень рентабельності операційної діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні зріс із 19,18% у 2019 р. до 40,3% у 2021 р; у Вінницькій області – з 10,50% у 2019 р до 45,1% у 2021 р., тобто в період до повномасштабного вторгнення росії. У 2022 році рентабельність підприємств в Україні становила 20,03% і 24,10% у Вінницькій області відповідно [17].

Отже, результати аналізів галузевих показників свідчать про стійку тенденцію до підвищення інвестиційної активності й економічної ефективності як загалом в Україні, так й у Вінницькій області, незважаючи на періодичні коливання та виклики економічного середовища функціонування аграрного бізнесу.

Динаміка прямих інвестицій в Україну впродовж аналізованого періоду була мінливою і відображала як глобальні економічні тенденції, так і внутрішні політичні виклики. Це підтверджує, що інвестиційний клімат в Україні є чутливим до зовнішніх і внутрішніх чинників, що створює необхідність для більш ефективного управління інвестиційними процесами в умовах нестабільності й у невизначеності.

Розвиток аграрного бізнесу та його безпека визначаються залученням інвестицій та використанням економічного потенціалу сільських територій. Тобто, для досягнення стійкого економічного зростання регіонів необхідно забезпечувати стабільний приріст інвестицій.

Обсяги інвестицій впливають на виробництво валової продукції сільськогосподарської галузі як основи продовольчої безпеки країни. Виходячи з цього для активізації інвестиційної привабливості державою потрібно пом'якшувати умови для інвесторів і стимулювати залучення інвесторів через податкові й фінансові пільги; сприяти інфраструктурному розвитку територій і поліпшенню умов ведення бізнесу, і не лише аграрного, залучати міжнародну підтримку для активізації підприємницької активності.

Сучасні тенденції інвестування в аграрний сектор відображають прагнення до підвищення ефективності, стійкості й технологічного оновлення сільського господарства. Зростає інтерес до сталого сільського господарства, де інвестори зосереджуються на проєктах з екологічним і соціальним складником. Це охоплює підтримку екологічно чистих агротехнологій, методів органічного землеробства, реновацію ґрунтів, скорочення використання хімічних добрив і збереження біорізноманіття.

Інвестиції в агротехнології та інновації також значно зросли: триває цифровізація сільського господарства, що передбачає впровадження технологій точного землеробства, дронів для моніторингу полів, систем автоматизованого зрошення, датчиків для аналізу ґрунту й погодних умов. Це дає змогу підвищити продуктивність, знизити витрати й забезпечити точніше використання ресурсів. Важливою тенденцією є підтримка аграрних стартапів, а також інноваційних компаній, які розробляють рішення для підвищення продуктивності й оптимізації витрат у сільському господарстві. Ринок продовжує орієнтуватися на аграрні продукти з доданою вартістю, що стимулює інвестиції у переробну інфраструктуру. Це сприяє зростанню доходів виробників і задоволенню попиту на органічну продукцію, продукти з

коротким виробничим циклом і локальні виробни [4, с. 58].

В умовах воєнного часу пріоритетними напрямками сприяння розвитку трендів іноземного інвестування в Україні є: завершення воєнного конфлікту; стабілізація державної політики й економіки; подолання корупції; посилення безпеки, зокрема кібербезпеки й енергетичної безпеки; відновлення інфраструктури; розвиток законодавства; інвестування в інновації; інвестиційна реклама; страхування ризиків; розвиток інвестиційної культури [18, с. 91].

Дієва державна політика у сфері мобілізації інвестицій є важливим складником сприятливого інвестиційного клімату. Її якість і прозорість безпосередньо впливають на рівень довіри потенційних інвесторів і на їхнє рішення щодо вкладення коштів. Розвиток сільськогосподарського виробництва можливий не лише за умов активної державної підтримки й упровадження інноваційних технологій, а й завдяки розширенню міжнародної співпраці, що сприятиме зміцненню економічної стійкості аграрних підприємств навіть в умовах воєнного стану.

Спрямування інвестицій в економічний потенціал сільських територій стимулює регіональному розвитку держави загалом. Крім того, ефективно залучення інвестицій активізує економіку країни, оскільки виступає головним джерелом створення робочих місць і визначальним чинником економічного зростання підприємств. Збільшення інвестицій передбачає зростання валового внутрішнього продукту й збільшення національного доходу [19].

Нині Україна фактично стала осередком мобілізації фінансової підтримки з боку міжнародної спільноти. Основний потік інвестицій поки що спрямований на зміцнення обороноздатності й протидію російській агресії. Водночас у перспективі післявоєнної відбудови їхнє значення суттєво зростатиме, оскільки саме зовнішні фінансові ресурси стануть важливим рушієм економічної стабілізації та модернізації країни.

Міжнародні гранти й інша донорська допомога відіграють ключову роль у відновленні сільської економіки. Надані кошти дають змогу підтримувати розвиток підприємництва в аграрній сфері й переробному секторі, сприяти реалізації інвестиційних проєктів із перероблення сільськогосподарської продукції (наприклад, програма USAID АГРО), забезпечувати індивідуальні гранти для мікробізнесу (MERCY CORPS), розширювати участь жінок в аграрному підприємстві за допомогою освітньо-грантових програм (TALENTA), а також фінансувати створення тепличних господарств й інші ініціативи місцевого розвитку.

Грантова підтримка є особливо важливою у період повоєнного відновлення, адже вона дозволяє компенсувати втрати, відбудувати інфраструктуру, посилити інституційну спроможність громад і створити нові можливості для сталого економічного зростання. Водночас більшість грантових програм характеризуються обмеженими часовими межами й орієнтацією на короткострокові результати. Це нерідко змушує отримувачів концентруватися на швидкій реалізації проєктів, що може знижувати увагу до стратегічного планування та довгострокової економічної стійкості. Подібний підхід зумовлений тим, що гранти частіше спрямовують на підтримку мікро- й малого

бізнесу, а також вони не завжди передбачають масштабні інвестиції.

У цьому контексті держава має бути зацікавлена у розширенні можливостей грантової підтримки для сільського населення, фермерських господарств й інших підприємницьких структур. Розбудова ефективної системи фінансового стимулювання здатна активізувати економічну діяльність у громадах, сприяти створенню нових робочих місць і підвищенню конкурентоспроможності аграрного сектору економіки.

Сучасні економічні виклики ринкового середовища підтверджують, що розвиток фінансово-кредитної системи й упровадження програм державної та міжнародної підтримки залишаються ключовими чинниками успішного функціонування аграрного бізнесу. Незважаючи на значні ризики, що супроводжують інвестування в українську економіку, зокрема для іноземних інвесторів, Україна водночас пропонує низку привабливих можливостей. Серед них: значний потенціал аграрного сектору економіки, доступ до кваліфікованої робочої сили, можливість участі у відбудові країни, що відкриває широкі горизонти для капіталовкладень і партнерських проєктів, а також перспективи інтеграції до європейського ринку.

Світові фінансові ринки щораз більше орієнтуються на принципи ESG (Environmental, Social, Governance). Під ESG-інтеграцією розуміємо впровадження екологічних, соціальних й управлінських чинників у стратегію бізнесу, інвестиційний аналіз, а також операційні процеси для підвищення довгострокової стійкості, репутаційної привабливості для інвесторів. Інвестори оцінюють не лише прибутковість бізнесу, а й екологічні ризики, соціальну відповідальність і якість корпоративного управління.

Перевагами ESG-інтеграції є доступ до капіталу (залучення «зеленого» фінансування та інтерес інвесторів), управління ризиками (зниження репутаційних, екологічних та юридичних ризиків) і конкурентоспроможність (підвищення лояльності клієнтів й ефективності). В Україні впровадження ESG стає важливим складником для відповідності європейським стандартам, особливо для компаній, що прагнуть працювати на міжнародному ринку.

Найбільшими перешкодами для залучення інвестиційних ресурсів в Україну є корупція, незахищеність інвесторів, адміністративні перепони й тіньова економіка на шляху здійснення підприємницької діяльності. Водночас Україна приваблює інвесторів своїм географічним положенням. Багато закордонних компаній і фірм прагнуть закріпитися на перспективному українському ринку, отримувати прибуток на перспективу, одержувати доступ до відносно дешевих джерел сировини й ресурсів, користуватися кваліфікованими людськими ресурсами [20].

Ефективність сільськогосподарського виробництва істотно зростає за умов активного впровадження інноваційних технологій і сучасних рішень в аграрній сфері. Саме інноваційні підходи формують основу для підвищення конкурентоспроможності аграрного бізнесу. З огляду на це посилюється роль державного регулювання, яке полягає у фінансовій підтримці суб'єктів агробізнесу, податковому стимулюванні, сприянні модернізації виробництва й розвитку інфраструктури, що забезпечує швидше впровадження інновацій.

Висновки. Отже, інвестиції є ключовим інструментом формування безпечного й стабільного середовища для функціонування аграрного бізнесу.

Аналіз економічних джерел засвідчив визначальну роль інвестицій у розвитку сільськогосподарських підприємств, оскільки вони забезпечують підвищення ефективності діяльності й досягнення стабільних результативних показників.

Безпечне середовище функціонування аграрного бізнесу в умовах воєнної економіки визначається здатністю залучати інвестиції в процес виробництва, а також ефективністю управління ними. Це дає змогу забезпечити позитивні фінансові результати діяльності бізнесу й створення основи для подальшого розвитку підприємницької ініціативи.

Встановлено, що залучення прямих іноземних інвестицій в економіку країни позитивно впливає на економічне зростання. Інвестиційна діяльність в умовах воєнного стану й зростання обсягів іноземного капіталу свідчатимуть про наявність ознак безпечного середовища диверсифікації бізнесу.

Інвестиції у сільське господарство сприяють не лише оновленню виробничих потужностей та впровадженню передових технологій, а і є джерелом формування сприятливого середовища для розвитку інших сфер сільської економіки. Залучення інвестицій стає ключовим ресурсом розвитку сільських територій із наявним значним, але часто не повністю використаним потенціалом аграрного сектору економіки.

Сталий розвиток сільських територій забезпечать стійкі й конкурентоспроможні підприємства аграрного бізнесу. У цьому контексті особливої ваги набувають: активне залучення інвестицій, удосконалення фінансово-кредитних механізмів підтримки, сприяння впровадженню інновацій та цифрових технологій у сільське господарство.

Інвестиційна привабливість є фундаментальною умовою активізації інвестиційної діяльності й, відповідно, сталого соціально-економічного розвитку регіонів і держави. Ефективна державна інвестиційна політика повинна базуватися на вдосконаленні законодавчої бази, запровадженні пільгових механізмів і гарантій для реалізації найбільш продуктивних інвестиційних проєктів, розвитку інфраструктурних об'єктів і створенні належних умов для захисту інтересів інвесторів.

Формування інвестиційного середовища аграрного бізнесу в умовах ESG-інтеграції є об'єктивною необхідністю, зумовленою трансформацією глобальної економіки, посиленням екологічних і соціальних вимог, а також потребою у підвищенні конкурентоспроможності й стійкості підприємств аграрного сектору. Інтеграція ESG-принципів дає змогу забезпечити довгострокове економічне зростання, збалансований розвиток сільських територій та ефективне використання природних ресурсів на перспективу.

Список використаних джерел

1. Федоренко В.Г., Чувардинський О.Г., Палиця С.В. Роль інвестицій в економіці держави. *Економіка та держава*. 2010. № 9. С. 38–39.
2. Гончарук І.В., Томашук І.В. Вплив інноваційних процесів на

підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 1 (63). С. 30–47. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2023-1-3>

3. Попова О.П., Коцюбинська Л.М., Скубій О.А. Інвестиційна діяльність в сільському господарстві в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. Вип. 54. 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-49>
URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2773/2695> (дата звернення: 11.12.2025).

4. Сахно А.А., Заремба О.Є. Інвестиції в земельні ресурси як фактор розвитку аграрного сектору. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 22. С. 56–63. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.22.56>

5. Непочатенко О.О., Вернюк Н.О., Мовчанюк А.В. Стратегічні підходи до залучення інвестицій у розвиток сільських територій. *Економічний простір*. 2024. № 195. С. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.195.34-41>

6. Мацибора Т.В. Інвестиції як основа зростання аграрної економіки України *Міжнародний науково-виробничий Журнал «Економіка АПК»* 2021. № 6. С. 68–78. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202106068>

7. Вініченко І., Дідур К., Добродзій Т. Інвестиції в сільське господарство як головне джерело досягнення продовольчої безпеки України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 1. С. 49–55. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.1.49>

8. Дідур К.М. Продовольча безпека України, як один із пріоритетів розвитку глобальної економіки. *Ефективна економіка*. 2023. № 5. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.5.29>
URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1573/1582> (дата звернення: 12.12.2025).

9. Андрейченко А.В., Журило С.С. Економічна міцність сільськогосподарського підприємництва як засадах ефективності розвитку агропромислового комплексу України. *Агросвіт*. 2024. № 15. С. 3–8. DOI: <http://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.15.3>

10. Сільське господарство: пріоритети сталих інвестицій для сприяння відновленню України. URL: <https://ecoaction.org.ua/sh/priorytety-stalykh-investytsij.html> (дата звернення: 12.12.2025).

11. Кириленко І.Г. Трансформація соціально економічних перетворень у сільському господарстві України: проблеми, перспективи. Київ: ННЦІАЕ, 2005. 452 с.

12. Томілін О.О., Рудич А.І., Грідін В.В. Інвестиційне середовище аграрного сектору економіки України: проблеми та перспективи : аналіз інвестиційного середовища в аграрній сфері, включно з капітальними інвестиціями під впливом воєнної ситуації та перспективами розвитку. *Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія «Економіка, управління та фінанси»*. 2025. Вип. 4. С. 64–68. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.4.9>

13. Гуткевич С.О., Пулій О.В. Інвестиційна привабливість: сутність, показники і чинники впливу. *Інтелект XXI*. 2019. № 2. С. 88–93.

14. Головне управління статистики у Вінницькій області. URL: <https://www.vn.ukrstat.gov.ua/index.php/statisticalinformation/arhiv2024.ht#> (дата звернення: 01.12.2025).
15. У 2024 році обсяг капітальних інвестицій зріс на 35%. URL: <https://skilky-skilky.info/u-2024-rotsi-obsiah-kapitalnykh-investytsiy-zris-na-35/> (дата звернення: 01.12.2025).
16. Інформація щодо іноземних інвестицій у Вінницькій області станом на 31.12.2024 р. URL: <https://www.vin.gov.ua/invest/investoram/69959-informatsiia-shchodo-inozemnykh-investytsii-u-vinnytskii-oblasti-stanom-na-31122024> (дата звернення: 01.12.2025).
17. Статистичний щорічник. Сільське господарство. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/07/Arch_sg_zb.htm. (дата звернення: 01.12.2025).
18. Мацука В.М. Сучасні тренди іноземного інвестування в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 12. С. 88–94. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.12.88>.
19. Тітенко З.М., Ліснічук В.Є. Теоретичні основи визначення інвестиційної привабливості аграрних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-37> URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3394/3321> (дата звернення: 01.12.2025).
20. Саїнчук Н.В., Собкова Н.Д., Шум Ю.О. Інвестиційні ресурси територіальної одиниці (на прикладі Чернівецької області). *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-89> URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/59> (дата звернення: 01.12.2025).

References

1. Fedorenko, V.H., Chuvardynskiy, O.H., & Palytsia, S.V. (2010). Rol investytsii v ekonomitsi derzhavy [The role of investment in the economy of the state]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 9, 38–39. [in Ukrainian].
2. Honcharuk, I.V., & Tomashuk, I.V. (2023). Vplyv innovatsiinykh protsesiv na pidvyshchennia konkurentospromozhnosti silskohospodarskykh pidpriemstv [Influence of innovation processes on increasing the competitiveness of agricultural enterprises]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky – Economics, finance, management: topical issues of science and practical activity*, 1 (63), 30–47. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2023-1-3> [in Ukrainian].
3. Popova, O.P., Kotsiubynska, L.M., & Skubii, O.A. (2023). Investytsiina diialnist v silskomu gospodarstvi v suchasnykh umovakh [Investment activity in agriculture under modern conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-49>. Retrieved from: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2773/2695> [in Ukrainian].
4. Sakhno, A. A., & Zaremba, O. Ye. (2024). Investytsii v zemelni resursy yak faktor rozvytku aharnoho sektoru [Investment in land resources as a factor in the

development of the agricultural sector]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 22, 56–63. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.22.56> [in Ukrainian].

5. Nepochatenko, O.O., Verniuk, N.O., & Movchaniuk, A.V. (2024). Stratehichni pidkhody do zaluchennia investytsii u rozvytok silskykh terytorii [Strategic approaches to attracting investment in rural development]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Space*, 195, 34–41. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.195.34-41> [in Ukrainian].

6. Matsyhora, T.V. (2021). Investytsii yak osnova zrostannia ahrarnoi ekonomiky Ukrainy [Investment as the basis for the growth of Ukraine's agricultural economy]. *Mizhnarodnyi naukovo-vyrobnychi Zhurnal «Ekonomika APK» – International Scientific and Production Journal «Economics of the Agricultural Complex»*, 6, 68–78. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202106068> [in Ukrainian].

7. Vinichenko, I., Didur, K., & Dobrodzii, T. (2024). Investytsii v silske hospodarstvo yak holovne dzherelo dosiahnennia prodovolchoi bezpeky Ukrainy [Investments in agriculture as the main source of achieving food security in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 1, 49–55. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.1.49> [in Ukrainian].

8. Didur, K.M. (2023). Prodovolcha bezpeka Ukrainy yak odyin iz prioritytiv rozvytku hlobalnoi ekonomiky [Food security of Ukraine as one of the priorities of global economic development]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, 5. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.5.29> Retrieved from: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1573/1582> [in Ukrainian].

9. Andreichenko, A.V., & Zhurylo, S.S. (2024). Ekonomichna mitsnist silskohospodarskoho pidpriemnytstva yak zasada efektyvnosti rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy [Economic robustness of agricultural entrepreneurship as a foundation of agro-industrial development]. *Ahrosvit – Agrosvit*, 15, 3–8. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.15.3> [in Ukrainian].

10. Silske hospodarstvo: priorityty stalykh investytsii dlia spryiannia vidnovlenniu Ukrainy [Agriculture: Priorities of sustainable investments for supporting Ukraine's recovery]. *ecoaction.org.ua*. Retrieved from: <https://ecoaction.org.ua/sh-priorityty-stalykh-investytsij.html> [in Ukrainian].

11. Kyrylenko, I.H. (2005). Transformatsiia sotsialno-ekonomichnykh peretvoren u silskomu hospodarstvi Ukrainy: problemy, perspektyvy [Transformation of socio-economic changes in Ukrainian agriculture: problems and prospects]. Kyiv: NNTsIAE [in Ukrainian].

12. Tomilin, O.O., Rudych, A.I., & Hridin, V.V. (2025). Investytsiine seredovyshe ahrarnoho sektoru ekonomiky Ukrainy: problemy ta perspektyvy : analiz investytsiinoho seredovyscha v ahrarnii sferi, vkluchno z kapitalnymy investytsiiamy pid vplyvom voiennoi sytuatsii ta perspektyvamy rozvytku [Investment environment of the agricultural sector of the economy of Ukraine: problems and prospects: analysis of the investment environment in the agricultural sector, including capital investments under the influence of the military situation and development prospects]. *Visnyk Poltavskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu*.

Seriia «Ekonomika, upravlinnia ta finansy» – Bulletin of the Poltava State Agrarian University. Series «Economy, Management and Finance», 4, 64–68. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.4.9> [in Ukrainian].

13. Hutkevych, S.O., & Pulii, O.V. (2019). Investytsiina pryvablyvist: sutnist, pokaznyky i chynnyky vplyvu [Investment attractiveness: Essence, indicators, and influencing factors]. *Intelekt XXI – Intellect XXI*, 2, 89–95 [in Ukrainian].

14. Holovne upravlinnia statystyky u Vinnytskii oblasti. Statystychna informatsiia [Main Department of Statistics in Vinnytsia Region. Statistical information]. [vn.ukrstat.gov.ua](https://www.vn.ukrstat.gov.ua). Retrieved from: <https://www.vn.ukrstat.gov.ua/index.php/statisticalinformation/arhiv2024.html> [in Ukrainian].

15. U 2024 rotsi obsiah kapitalnykh investytsii zris na 35% [In 2024, the volume of capital investment increased by 35%]. *skilky-skilky.info*. Retrieved from: <https://skilky-skilky.info/u-2024-rotsi-obsiah-kapitalnykh-investytsiy-zris-na-35/> [in Ukrainian].

16. Informatsiia shchodo inozemnykh investytsii u Vinnytskii oblasti stanom na 31.12.2024 r. [Information on foreign investments in Vinnytsia region as of 31.12.2024]. [vin.gov.ua](https://www.vin.gov.ua). Retrieved from: <https://www.vin.gov.ua/invest/investoram/69959-informatsiia-shchodo-inozemnykh-investytsii-u-vinnytskii-oblasti-stanom-na-31122024> [in Ukrainian].

17. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2025). Statystychnyi shchorichnyk. Silske hospodarstvo [Statistical Yearbook. Agriculture]. [ukrstat.gov.ua](https://www.ukrstat.gov.ua). Retrieved from: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/07/Arch_sg_zb.htm [in Ukrainian].

18. Matsuka, V.M. (2023). Suchasni trendy inozemnoho investuvannia v Ukraini [Modern trends of foreign investment in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 12, 88–94. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.12.88> [in Ukrainian].

19. Titenko, Z.M., & Lisnichuk, V.Ye. (2024). Teoretychni osnovy vyznachennia investytsiinoi pryvablyvosti ahrarykh pidpriemstv [Theoretical foundations of determining the investment attractiveness of agricultural enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-37>

Retrieved from: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3394/3321> [in Ukrainian].

20. Sainchuk, N.V., Sobkova, N. D., & Shum, Yu. O. (2024). Investytsiini resursy terytorialnoi odynytsi (na prykladi Chernivetskoï oblasti) [Investment resources of a territorial unit: The case of Chernivtsi region]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-89> Retrieved from: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/59> [in Ukrainian].

Відомості про авторів

ВДОВЕНКО Лариса Олександрівна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: vdoenko_larisa@i.ua, <https://orcid.org/0000-0002-6283-2385>).

ГЕРАСИМЧУК Василь Григорович – доктор філософії з економіки, старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: v.herasim4uk@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-9438-9760>).

ЧЕРНЕНКО Ольга Сергіївна – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10, e-mail: chernenko_olha.s@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-5727-3139>).

VDOVENKO Larysa – Doctor of Economics, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: vdoenko_larisa@i.ua, <https://orcid.org/0000-0002-6283-2385>).

HERASYMCHUK Vasyl – Postgraduate Student in the Third Year of Study of the Department of Finance, Banking and Insurance, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: v.herasim4uk@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-9438-9760>).

CHERNENKO Olha – Candidate of Economic Sciences, Senior Researcher, National Scientific Center «Institute of Agrarian Economics» (Kyiv, 10, Heroes of Defense Str., e-mail: chernenko_olha.s@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-5727-3139>).

Надходження статті 10.10.2025.

Прийнято 03.11.2025.

Опубліковано 25.12.2025.